

"Sprawdź to"

- Grupa: młodsze klasy szkoły podstawowej (7–11 lat)
- Tematy: wiarygodność źródeł + skąd wiem, że to prawda
- Czas: 15 minut
- Forma: praca w kole

PRZEBIEG (krok po kroku)

- 1** Przeczytaj historię na głos. (2 min)
- 2** Zadaj pytania z materiału roboczego. (7 min)
- 3** Narysujcie wspólnie "drabinę zaufania" – kto wie najlepiej? (4 min)
- 4** Podsumowanie prowadzącego znajdziesz w kluczu na końcu tego materiału. (2 min)

CEL

Dziecko rozumie, że niektóre źródła są bardziej wiarygodne niż inne i wie kogo zapytać, żeby sprawdzić informację.

MATERIAŁY

Karta z historią (poniżej).
Tablica do narysowania "drabiny zaufania".

MATERIAŁ ROBOCZY

Trzy osoby mówią Ci trzy różne rzeczy o tym samym:

ZOSIA (koleżanka): "Słyszałam że jutro w naszej szkole nie będzie lekcji, bo przyjeżdża cyrk!"

PANI WOŻNA: "Coś słyszałam o jakiejś wycieczce, ale nie wiem dokładnie."

PANI WYCHOWAWCZYNI: "Jutro mamy normalne lekcje. Żadnego cyrku nie ma w planie."

PYTANIA DLA DZIECI:

1. Komu najłatwiej uwierzyć? Dlaczego?
2. Skąd Zosia wie o cyrku? Czy ktoś jej to potwierdził?
3. Jeśli chcesz wiedzieć na pewno – kogo zapytasz?
4. Co robisz jeśli dwie osoby mówią co innego?

KLUCZ DO OMÓWIENIA

1 O CO CHODZI W TEJ AKTYWNOŚCI

Aktywność wprowadza dziecko w pojęcie wiarygodności źródła – bez używania tego trudnego słowa. Dziecko intuicyjnie wie że pani wychowawczyni wie o planie lekcji więcej niż koleżanka.

Aktywność robi z tej intuicji świadome narzędzie: gdy chcę coś sprawdzić, idę do osoby która naprawdę wie, nie do tej która "słyszała".

2 CZEGO SZUKAMY – drabina zaufania

Pomóż dzieciom ustawić źródła według tego kto wie najlepiej o planie lekcji:

NA GÓRZE:

Pani wychowawczyni - zna plan lekcji, to jej praca, ma dostęp do prawdziwej informacji.

W ŚRODKU:

Pani woźna - coś słyszała, ale sama mówi że nie wie dokładnie. Uczciwie przyznaje niepewność.

NA DOLE:

Zosia - "słyszała", ale nie wie od kogo i nikt jej nie potwierdził. To plotka.

Jeśli w grupie jest dziewczynka o tym imieniu, użyj innego, aby nie nakładać presji na konkretną osobę.

Kluczowa lekcja: nie chodzi o to, że Zosia kłamie – ona po prostu nie jest dobrym źródłem akurat o planie lekcji. Każdy może być dobrym źródłem o czymś innym (Zosia może np. najlepiej znać rozkład jazdy autobusów z przyszkolnego przystanku).

3 JAK PODSUMOWAĆ

Gdy dwie osoby mówią co innego – sprawdzamy u tej, która naprawdę wie. O planie lekcji wie wychowawczyni, nie koleżanka.

Pytanie, które dziecko może zadać samo sobie:

"Skąd ta osoba to wie?" Jeśli odpowiedź to "słyszała od kogoś" – to za mało.

4 ANTYCYPACJA TRUDNYCH REAKCJI

"Ale Zosia to moja przyjaciółka, więc jej wierzę."

→ Możesz lubić Zosię i jej ufać jako przyjaciółce – a jednocześnie wiedzieć że akurat o planie lekcji ona nie ma pewnych informacji. Lubienie kogoś i wiedza to dwie różne rzeczy.

"A jak pani wychowawczyni się myli?"

→ Może się zdarzyć! Dlatego najlepiej sprawdzić w więcej niż jednym dobrym miejscu - na przykład spytać też w sekretariacie albo zobaczyć plan lekcji i tablicę ogłoszeń.

5 PUENTA DO WYPOWIEDZENIA NA KONIEC

"Kiedy chcesz wiedzieć czy coś jest prawdą - zapytaj siebie: kto wie o tym najlepiej? I idź do tej osoby albo do tego miejsca. Nie do tego kto tylko 'słyszał'."

6 JEŚLI ZOSTAŁO WIĘCEJ CZASU

Zabawa: wymień różne pytania i niech dzieci powiedzą kogo zapytać.

— "Czy jutro będzie padać?" (prognoza pogody, dorosły z telefonem)

— "Czy ten grzyb jest jadalny?" (ekspert, zaufany dorosły, nigdy nie zgadujemy sami)

— "O której zamykają bibliotekę?" (pani w bibliotece, strona biblioteki)

Buduje to nawyk: różne pytania mają różne najlepsze źródła.